

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2214>

Öğr. Gör. Barış DEMİR

Kocaeli Üniversitesi Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Kocaeli /TÜRKİYE

Öğr. Gör. Asiye YÜKSEL

Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli /TÜRKİYE

Öğr. Gör. Aykut TOSUN

Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli /TÜRKİYE

Citation: Demir, B., Yüksel, A. & Tosun, A. (2020). Özel güvenlik ve koruma programı öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(61), 3330-3335.

ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

ÖZET

Bireylerin yenilik yapma yeteneğini etkileyen birkaç faktör vardır. Dijital okuryazarlık bunlardan biridir ve yaşamda bireysel yenilik davranışı için önemli etkileri vardır. Bu çalışmanın amacı, Kocaeli Üniversitesi Özel Güvenlik ve Koruma programı öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Kocaeli Üniversitesinde bulunan ve ön lisans düzeyinde eğitimlerine devam eden 267 katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak Üstündağ, Güneş ve Bahçivan (2017) tarafından Türkçe uyarlaması ve geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılan Dijital Okuryazarlık Ölçeği kullanılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde; katılımcıların orta düzeyde dijital okuryazarlık becerisine de sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özel Güvenlik, Dijital Okuryazarlık, Üniversite

DETERMINING THE DIGITAL LITERACY LEVELS OF PRIVATE SECURITY AND PROTECTION PROGRAM STUDENTS

ABSTRACT

There are several factors that affect individuals' ability to innovate. Digital literacy is one of them and has important implications for individual innovation behavior in life. The aim of this study is to determine the digital literacy levels of Kocaeli University Private Security and Protection program students. The study group of the research; It consists of 267 participants who are in Kocaeli University in the 2020-2021 academic year and continue their education at associate degree level. Digital Literacy Scale, which was adapted to Turkish by Üstündağ et al. (2017) and whose validity-reliability study was performed, was used as data collection tools. When the analysis results are examined; It was observed that the participants also have medium level digital literacy skills.

Keywords: Private Security, Digital Literacy, University

1. GİRİŞ

İnternet ve bilgisayar teknolojisindeki son gelişmeler eğitimde de köklü değişimlerle devam etmektedir. Değişen sistemler eğitimde çağdaş yönelimlerin uygulanması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu uygulamalardan en önemlisi uzaktan eğitimidir. Uzaktan eğitim terimi öğrenci ile öğretmenin fiziksel olarak ayrı ortamlarda bulunmaları ile gerçekleşen eğitimi ifade etmektedir. Günümüz yükseköğretiminde ise uzaktan eğitim farklı düzeylerde sürdürülürken yeni koronavirüs salgını (Covid-19) kapsamında zaruretle uygulama kapsamına alınmıştır.

Öğrencilerin okuryazarlık düzeylerinin ve dijital yetkinliklerinin gelişimi, öğrenme sürecinin etkililiğini ve verimliliğini artırmak ve öğrencilerin dinamik olarak değişen işgücü piyasasına adaptasyonu için çok önemlidir. Küreselleşme çağında, bireysel yenilik, yüksek performansın temelidir (Carmeli, Meitar ve Weisberg, 2006).

Martin ve Grudziecki'ye (2006) göre, dijital yeterliliğin dijital okuryazarlıkla desteklendiği belirtilmektedir. 2013 yılında, Avrupa Komisyonu, dijital okuryazarlık kavramını içeren beş alan ve 21 yeterliliğe dayanan bir Dijital Yeterlilik Çerçevesi yayınladı (Ferrari, 2013).

Dijital okuryazarlık kavram ilk olarak Gilster (1997) tarafından ortaya atılmıştır. Eshet-Alkalai (2004) ise dijital okuryazarlığı; dijital çağda hayatta kalma becerisi olarak tanımlamıştır. Aviram ve Eshet-Alkalai'ye (2005) göre dijital okuryazarlık genellikle "teknik-prosedürel, bilişsel ve duygusal-sosyal becerilerin bir kombinasyonu" olarak düşünülmektedir.

Dijital okuryazarlığın tanımına ilişkin tartışmalar ve gelişimi, dijital okuryazarlığın farklı aşamalarını veya alanlarını, yani dijital alanlardaki sosyal uygulamaları ve açık uygulamaları veya okuryazarlık ve okuryazarlık türleri arasındaki belirgin farklılıkları ayırt etmenin daha etkili bir yolu olarak sınıflandırılabilir (Stordy, 2015).

Eğitim, sadece bugünün statükosunun performans beklentilerini yıkan yeni fikirlere ve buluşlara ihtiyaç duymaz; anlamlı bir etki yaratmak için, bu yeni çözümlerin milyonlarca öğrenciye ve öğretmene veya yetersiz hizmet alan belirli nüfusun büyük bir kısmına hizmet edecek kadar genişleyen "ölçeklendirilmesi" gerekir (Shelton, 2011).

Dijital okuryazarlık, bir kişinin BİT kullanma konusundaki bilgi ve becerilerini ve bunları dijital ortamlarda etkili ve verimli bir şekilde kullanarak çeşitli karmaşık görevleri yerine getirme becerisini temsil eder (Jones-Kavalier ve Flannigan, 2008). Bu kavramsallaştırma, dijital okuryazarlığın insanların bilgi edinmesi, kişisel olarak gelişmesi ve başarması, başkalarıyla iletişim kurması ve etkileşime girmesi, iş bulması, ekonomik başarı elde etmesi için gerekli beceri haline geldiğini yansıtmaktadır.

Dijital okuryazarlık becerileri son yıllarda eğitim alanında önemli bir konu haline gelmiştir. Çevrimiçi uzaktan eğitim, öğrenme fırsatlarına kolay ve rahat erişim sağlamakla birlikte şartlar uygun olmadığında istenilen sonuçları sağlamayabilir.

Dijital okuryazarlığın, öğrencilerin başarılı öğrenme için gerekli olan becerileri üzerinde olumlu etkileri vardır. Çağımız dijital teknoloji ile değişmektedir. Dijital içerik kaynaklarına erişmek geleneksel, kâğıt tabanlı kaynaklara göre daha kolay olmaktadır. Güçlü bir dijital okuryazarlığa sahip olmayan öğrenciler, zayıf akademik başarı ve daha az istihdam fırsatı ile karşı karşıya kalabilir.

Dijital okuryazar öğrenciler için operasyon, düşünme, işbirliği ve farkındalık becerileri zorunlu faktörlerdir. Operasyon becerileri, teknolojinin etkin kullanımındaki teknik yeterliliği ifade eder. İşlem becerilerine sahip olmak için öğrencilerin yüksek düzeyde analitik düşünme içeren düşünme becerilerini de sergilemeleri gerekir. Pandemi sürecinde dijital okuryazarlığın önemi daha da konuşulmuştur.

Birçok alanlarda olduğu gibi bu süreçte zorunluluk haline gelen teknolojinin kullanımının eğitimde nasıl ve ne ölçüde kullanıldığı ve bunların öğrenme çıktıları üzerine etkileri önem taşımaktadır. Bu bağlamda bir ülkenin dijital okuryazar öğretmen ve öğrencilerinin de olması önemli görünmektedir. Uzaktan eğitim nedeniyle teknoloji kullanımı bu süreçte zorunlu hale gelmesinden dolayı, dijital okuryazarlık becerilerin belirlenmesine yönelik yapılan bu çalışma bulgularının, her düzey okullarda teknoloji kullanımına yönelik yapılacak olan araştırmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ ve VERİLERİN ANALİZİ

2.1. Yöntem

Bu araştırmanın amacı meslek yüksekokulu özel güvenlik ve koruma programı öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerilerin belirlenmesi ve bu beceri düzeylerinin bazı değişkenlere göre istatistiki olarak anlamlı olup olmadığının tespit edilmesidir.

Araştırmada, veri toplama aracı olarak Dijital Okuryazarlık Ölçeği kullanılmıştır. Veriler www.surveey.com sitesi üzerinden çevrimiçi olarak toplanmıştır. Öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeylerini ölçmek amacıyla Ng (2012) tarafından geliştirilen, Üstündağ ve diğerleri (2017) tarafından Türkçe uyarlanması ve geçerlik -güvenirlilik çalışması yapılan Dijital Okuryazarlık Ölçeği kullanılmıştır.

Ölçekteki maddeler meslek yüksekokulu öğrencilerine uygulanarak geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

2.2. Araştırmanın Problemleri

Bu araştırmada özel güvenlik ve koruma programı öğrencilerinin dijital okuryazarlık beceri düzeylerini belirlemek amacıyla aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur:

1. Özel Güvenlik ve Koruma programı öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerileri nasıldır?
2. Özel Güvenlik ve Koruma öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerileri demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?

2.3. Verilerin Analizi

Frekans (f), yüzde (%) ve ortalama (\bar{x}) gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılarak veriler değerlendirilmiştir. SPSS 23.0 programı kullanılarak verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır. Ölçekten alınan puanların, evde internet olma durumu, cinsiyet, mezun olunan lise türü, internet kullanma süresi, internete bağlanma türü değişkenlerine göre incelenmesinde t testi ve ANOVA kullanılmıştır. Güvenirlik katsayısı için yapılan analize göre ölçeğin güvenirliliği 0.84 olarak bulunmuştur. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında ise; 1.00-1.79 arasındaki ortalama değerler “çok düşük: 1.80-2.59”, “düşük”: 2.60-3.39”, “Orta”: 3.40-4.19”, “yüksek” 4.20-5.00” ve “çok yüksek” şeklinde belirlenmiştir

3. BULGULAR

Verilerin istatistiksel analizine ilişkin bulgular ve değerlendirmeler bu bölümde yer almaktadır. İlk kısımda araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri, ikinci kısımda ise araştırma sorularına yönelik bulgulara yer verilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilere ait demografik bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Katılan Öğrencilere İlişkin Demografik Bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Kadın	132	49,4
	Erkek	135	50,6
Lise türü	Genel Lise	24	9,0
	Meslek Lisesi	90	33,7
	Anadolu Lisesi	117	43,8
	Fen Lisesi	3	1,1
	Diğer	33	12,4
Evde internet olma durumu	Evet	192	71,9
	Hayır	75	28,1
Sahip olunan teknolojik araç (birden fazla seçenek işaretlenmiştir)	Masaüstü bilgisayar	42	15,7
	Tablet	27	10,1
	Akıllı telefon	255	95,5
	Dizüstü bilgisayar	57	21,3
Günlük internet kullanma süresi	1-2 saat	12	4,4
	3-4 saat	90	33,7
	5-6 saat	57	21,3
	Sürekli	108	40,4
İnternete bağlanma şekli	Bilgisayar	12	4,5
	Telefon	180	67,4
	Bağlanmıyorum	9	3,4
	Her ikisi de	66	24,7
Toplam		267	100,0

Tablo 1’e göre araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin çoğunluğunun mezun olunan lise türünün Meslek Lisesi (%33) ve Anadolu Lisesi (%44) olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 72’sinin evinde internet olduğu ve akıllı telefon kullananların % 87 oranına sahip oldukları saptanmıştır. Öğrencilerin günlük interneti kullanma süreleri %40 ile sürekli olduğu görülmüştür. Öğrencilerin büyük bölümünün internete telefon ile bağlandıkları (%67) belirlenmiştir.

3.1. Dijital Okuryazarlık Ölçeği'nden Elde Edilen Bulgular

Bu araştırma kapsamında dijital okuryazarlık ölçeği maddelerinin ortalamaları aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri ve Ortalamaları

Maddeler	Ortalama
Kullandığım teknolojilerle ilgili karşılaştığım teknik problemleri nasıl çözeceğimi bilirim.	3,26
Yeni teknolojileri kolayca öğrenebilirim.	3,70
Önemli yeni teknolojileri takip ederim.	3,36
Birçok farklı teknoloji hakkında bilgi sahibiyim.	3,15
Bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme amaçlı kullanma konusunda ve öğrendiklerimi sergileyebileceğim dijital öğretim materyallerini (Örneğin: Sunumlar, dijital hikayeler, wikiler, bloglar) geliştirmek için gereken teknik becerilere sahibim.	2,94
Bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda sahip olduğum beceriler yeterlidir.	3,13
İnternette bilgi edinmek için yaptığım arama ve değerlendirmelerde kendime güvenirim.	3,72
Siber güvenlik, webde arama ve internette sahtecilik vb. internet etkinlikleri ile ilgili konulara aşinayım.	3,00
Bilgi ve iletişim teknolojileri, bir projede çalışma ve diğer öğrenme etkinlikleri konusunda akranlarımla daha iyi işbirliği yapmamı sağlar	3,39
Üniversitedeki çalışmalarında, arkadaşlarımla internet üzerinden (ör. Skype, Facebook, Bloglar aracılığıyla) sıklıkla yardımlaşırım.	3,25
Toplam	3,28

Tablo 2 incelendiğinde özel güvenlik ve koruma programı öğrencilerine uygulanan Dijital Okuryazarlık Ölçeği'nde en yüksek ortalamanın $\bar{x}=3,72$ ile "İnternette bilgi edinmek için yaptığım arama ve değerlendirmelerde kendime güvenirim", en düşük ortalamanın ise $\bar{x}=2,94$ ile "Bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme amaçlı kullanma konusunda ve öğrendiklerimi sergileyebileceğim dijital öğretim materyallerini (Örneğin: Sunumlar, dijital hikâyeler, wikiler, bloglar) geliştirmek için gereken teknik becerilere sahibim" maddelerine ait olduğu görülmüştür.

Tablo 2'de maddeler detaylı incelendiğinde öğrenciler yeni ve önemli teknolojileri kolayca öğrenebildiklerini, bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda yeterli becerilere sahip olduklarını, bir projede çalışma ve diğer öğrenme etkinlikleri konusunda akranlarımla işbirliği konusunda teknolojiden faydalandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrenme amaçlı bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma ve öğrendiklerini sergilemek için dijital öğretim materyallerini (sunumlar, dijital hikayeler, wikiler, bloglar) geliştirmek için gereken teknik becerilere sahip olma ve siber güvenlik, webde arama ve internette sahtecilik vb. internet etkinlikleri ile ilgili konulara aşina olma becerilerinin diğer maddelere oranla daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 2'ye göre, öğrencilerin dijital okuryazarlık ortalama puanlarının genel olarak orta düzeyde ($\bar{x}=3.28$) görülmektedir.

Ayrıca meslek yüksekokulu öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerilerinin değişkenlerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve t-testi ile incelenmiş ve bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Dijital Okuryazarlık Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre t testi ile Varyans Analizi Sonuçları

Mezun olunan lise türü	\bar{x}	ss	F	p
Genel Lise	3,12	,326		
Meslek Lisesi	3,11	,557		
Anadolu Lisesi	3,69	,608	7,085	,000*
Fen Lisesi	3,30	,000		
Diğer	3,34	,614		
Cinsiyet	X	ss	T	p
Kadın	3,22	,582		
Erkek	3,34	,608	-1,636	,103
Evde İnternet Olma Durumu	X	ss	t	p
Evet	3,30	,597		
Hayır	3,25	,601	,647	,518
İnternete Bağlanma Türü	X	ss	F	p
Bilgisayar	3,53	,278		
Telefon	3,23	,618		
Bağlanmıyorum	3,00	,826	2,565	,039*
Her ikisi de	3,42	,508		
Günlük İnternet Kullanma Süresi	X	ss	F	p
1 ile 2 saat	3,25	,273		
3 ile 4 saat	3,02	,480		
5 ile 6 saat	3,27	,627	3,960	,018*
Sürekli	3,85	,164		

*p<0,05

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir biçimde istatistiksel olarak farklılaştığı görülmüştür [F=7,085, p=.000]. Scheffe testi uygulanarak söz konusu farklılık belirlenmiş ve farklılığın lise türü Anadolu Lisesi olan öğrenciler lehine Anadolu Lisesi ile Meslek Lisesi ve Anadolu Lisesi ile Genel Lise mezunları arasında olduğu saptanmıştır.

Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin günlük internet kullanma süresi değişkenine göre dijital okuryazarlık düzeylerinin anlamlı bir biçimde istatistiksel olarak farklılaştığı görülmüştür [F=3,960, p=.018]. Scheffe testi uygulanarak söz konusu farklılık belirlenmiş ve farklılığın interneti kullanma süresi sürekli olan öğrenciler lehine 3-4 saat ile sürekli olan gruplar arasında olduğu belirlenmiştir.

İnternete bağlanma türü değişkenine göre yapılan farklılık analizi sonucu dijital okuryazarlık düzeylerinin anlamlı bir biçimde istatistiksel olarak farklılaştığı görülmüştür [F=2,565, p=.039]. Scheffe testi sonucu farklılığın internete bağlanma türü bilgisayar olan öğrenciler ile bağlanmayan gruplar arasında olduğunu göstermiştir.

Tablo 3'e göre öğrencilerin istatistiksel olarak .05 düzeyinde dijital okuryazarlık becerileri cinsiyet (T = -1,636 p= ,103) ve evde internet olma durumu (T = ,647 p= ,518) değişkenlerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

4. SONUÇ

Bu çalışmada öğrencilerin dijital okuryazarlık beceri düzeyleri incelenmiş ve sonuçlar araştırma soruları doğrultusunda sunulmuş ve tartışılmıştır.

Dijital Okuryazarlık Ölçeği'nden elde edilen bulgulara göre meslek yüksekokulu özel güvenlik programı öğrencilerinin genel dijital okuryazarlık becerilerinin orta düzey olduğu söylenebilir. Üstündağ, Güneş ve Bahçivan (2017) yaptıkları çalışmada fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık becerilerinin genel olarak iyi olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bir başka çalışmada Onursoy (2018) üniversite 5 ve kullanım açısından dijital okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin dijital okuryazar olmalarını sağlamak ve teşvik etmek üniversitelerin temel bir sorumluluğudur. Araştırma sonuçları, özellikle faktörler ve göstergeler, öğrencileri değerlendirmek için bir dijital okuryazarlık testine uyarlanmıştır. Her üniversite öğrenciler arasında dijital okuryazarlığın geliştirilmesi için, sırasıyla onların güçlü ve zayıf yönlerini algılayacak ve bunun etkinleştirilmesini

sağlayacaktır. Dijital işlem becerilerine sahip olmak için, öğrencilerin yüksek düzeyde analitik düşünme içeren düşünme becerilerini de sergilemeleri gerekir. Düşünme becerileri, öğrencilerin teknolojiye karşı anlayışlı ve olumlu bir tutuma sahip olmalarını sağlar.

KAYNAKÇA

- Aviram, A. & Eshet-Alkalai, Y. (2006). Towards a theory of digital literacy: Three scenarios for the next steps. Erişim: http://www.eurodl.org/materials/contrib/2006/Aharon_Aviram.htm
- Carmeli, A., Meitar, R. & Weisberg, J. (2006). Self-Leadership Skills and Innovative Behavior at Work. *International Journal of Manpower*, (27), 75–90.
- Eshet-Alkalai, Y. (2004). Digital Literacy: A Conceptual Framework For Survival Skills in The Digital Era. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*, 13(1), 93-106.
- Ferrari, A. (2013). DIGCOMP: A framework for developing and understanding digital competence in Europe (Report EUR 26035 EN). JRC Technical Reports. Seville: Institute for Prospective Technological Studies, European Union.
- Gilster, P. (1997). Digital Literacy. *New York: John Wiley*.
- Jones-Kavalier, B. & Flannigan, S. (2008). Connecting the Digital Dots: Literacy of the 21. Century. Educause.
- Martin, A., & Grudziecki, J. (2006). DigEuLit: Concepts and tools for digital literacy development. *Innovation in Teaching and Learning in Information and Computer Sciences*, 5(4), 249–267.
- Ng, W. (2012). Can we Teach Digital Natives Digital Literacy? *Computers & Education*, 59(3), 1065-1078.
- Onursoy, A.(2018). Üniversite Gençliğinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 6(2),989-1013
- Stordy, P. H. (2015). Taxonomy of Literacies. *Journal of Documentation*, 71(3), 456–476.
- Shelton, J. (2011). Education Innovation: What it is and Why We Need More of it. *Education Week*, Sputnik Post, September 28,
- Üstündağ, M., Güneş, E. ve Bahçivan, E. (2017). Dijital Okuryazarlık Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık Durumları. *Journal of Education and Future*, (12),19-29.